

KARTLÄGGNING AV BACKSVALEKOLONIER I SÖDERMANLANDS LÄN 2000-2019

Bengt Legnell

Inventeringen sammanställdes 2019 i samarbete med Fågelföreningen Tärnan,
Inventerare 2019: Ingvar Jansson, Lillemor Däckfors, Pelle Moqvist samt Bengt Legnell
- Lillemor Däckfors bidrog dessutom med mycket information om backsvale-häckningar runt sekel-skiftet.

Denna kartläggning genomfördes med anledning av den kraftiga tillbakagången av häckande backsvalar i Södermanlands län och ingår i en sammanställning som även kartlägger förekomsten av backsvale-kolonier i Upplands och Stockholms län. Uppgifterna mellan 2000-2019 är tagna från Artportalen. Uppgifterna mellan 2016 – 2019 är från egen inventering.

KOMMUNFÖRDELNING AV BACKSVALE-KOLONIER 2000-2019 – Samt storleks-indikation på dessa.

Eskilstuna Kommun ^{1/}	2000-2005	2006-2010	2011-2015	2016	2017	2018	2019
Kjula sandtäkt ^{2/}	200hål	50hål	60hål	20hål	82hål	120hål	-
Jäders Betong ^{3/}	10ex	100hål	50hål	110hål	72hål	41hål	125hål
Stackekärr, Ärla.....	53hål	-	-	-	-	-	-
Eskilstuna flygfält....	102hål	-	-	-	-	-	-

^{1/} Under åren 1960 – 2000 gjorde Tony Haglund årliga inventeringar av backsvale-kolonier i Eskilstuna kommun – kanske den mest omfattande kartläggningen som gjorts i mälardalen. Tyvärr upphörde denna vid sekel-skiftet. Under tidsperioden 1960 – 2000 fanns det totalt ca. 15 backsvale-kolonier i kommunen. När detta sekel startade fanns endast fyra täkter med backsvale-kolonier kvar. 2019 har antalet reducerats till en enda!

^{2/} Backsvale-kolonin i Kjula rapporterades första gången 1976. Fram till 2016 häckade svalorna mestadels i den del av täkten som ligger söder om E20. Åren 2017-18 häckade svalorna i den del av täkten som ligger norr om E20. Några hål grävdes 2019 men förmodligen blev det ingen genomförd häckning.

^{3/} Under åren 2006-2015 häckade svalorna i sandtaget hos Jäders Betong. Häckväggen grävdes bort 2015, så svalorna flyttade till en liten hushållsgrop hos grannen, en bonde vars gård ligger 2-300 meter från Jäders betong. Svalorna stannade i denna "bondgrop" 2016-2017. 2018 återvände delar av denna grupp svalor till Jäders Betong. Förmodligen flyttade även delar av gruppen detta år ner till Kjula-täkten som detta år såg en 30% ökning av antal bohål.

Flen kommun

Torp, Flen.....	8hål	-	-	-	-	-	-
Broby, Bettna.....	156hål	-	-	-	-	-	-
Hagtorp, Lilla Malma.....	4hål	-	-	-	-	-	-

Gnesta kommun

Ingen häckning rapporterad sedan 1945 då Lars Broberg rapporterade en koloni i strand-kanten vid bron som går över sjön Klämningen. Tydligt häckade svalorna "naturligt" även i mälare-regionen innan de helt och hållet flyttade in i sandtäckerna.

Katrineholm kommun	2000-2005	2006-2010	2011-2015	2016	2017	2018	2019
Äskedalens grus, Björkvik ^{1/}	15hål	-	-	30hål	noterad	-	70hål
Glysas grav, Katrineholm	100hål	26ex	5ex	-	-	-	-

^{1/} Rapporteringen till Artportalen i kommunen verkar vara sporadisk. Det rapporterades t.ex att en mindre grupp svalor – ca 10 par, häckade i Äskedalens grus 2001-02. Sedan finns ingen rapport därifrån fram till 2016. Per-Gunnar Moqvist bekräftade via mail att en liten grupp svalor häckat i tälten även 2017.

Nyköping kommun

Larslunds grus, Stigtomta.....	101hål	30ex	30ex	40hål	70hål	110hål	135hål
Husby grus, Stigtomta.....	73hål	30hål	65hål	200hål	70hål	50hål	?
Trompesta grus, Tystberga....	73hål	-	-	-	-	-	-
Horns grus, Nyköping.....	43hål	-	-	-	-	-	-

Trosa kommun

Lövsta grus, Vagnhärad.....	33hål	-	-	-	-	-	-
-----------------------------	-------	---	---	---	---	---	---

Strängnäs kommun	2000-2005	2006-2010	2011-2015	2016	2017	2018	2019
Edeby våtmark.....	15ex	2ex	4ex	15hål	83hål	120hål	175hål
Hässelby, Selaön.....	72hål	150ex	25hål	80hål	15hål	-	-
Sätertorp, Malmby.....	136hål	-	40hål	40hål	65hål	45hål	60hål

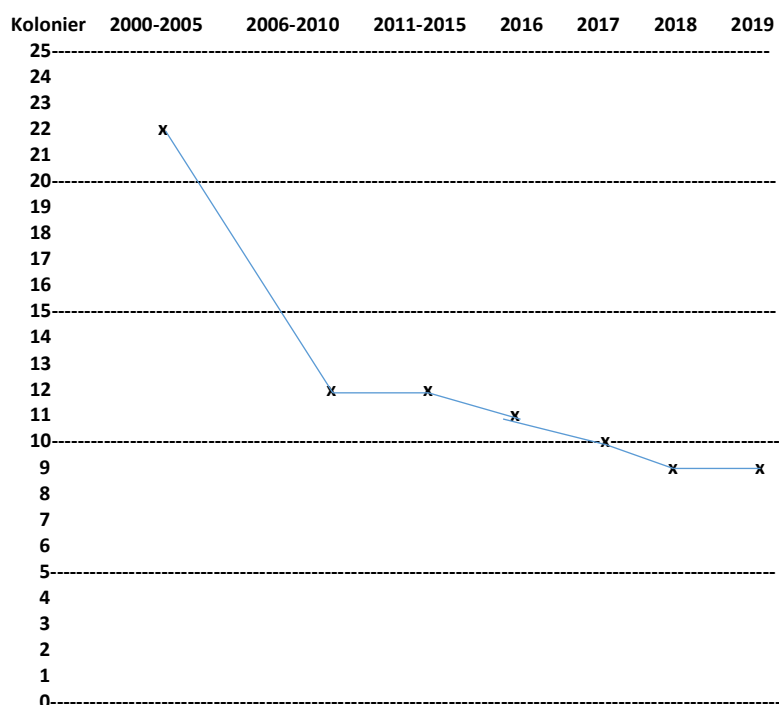
Vingåker kommun

Fagermon, Österåker....	150hål	210hål	100ex	110hål	143hål	156hål	165hål
Vännervass, Ålsäter.....	58hål	50ex	1par	-	-	-	12hål
Ättersta Österåker ^{1/}	15hål	20hål	20ex	-	-	-	125hål
NCC-Torp Österåker.....	139ex	?	?	125hål	65hål	60hål	-
Weber, Lyttersta.....	-	50par	130ex	25ex	90hål	50hål	45hål

^{1/} Viss osäkerhet råder om vilken tält rapportören menar 2006 -15 – Ättersta eller Torp. Det finns två sandtag i tälten ca.4-500 meter från varandra. 2016 – 18 häckade svalorna i NCC's tält "Torp". 2019 flyttade denna grupp svalor till Ättersta precis intill.
ex = exemplar, par = svalpar, hål = bohål (de som rapporterat till Artportalen använder omväxlande dessa beteckningar)

STATISTIK

Åren 2000-2015 delas här in i 5-års perioder. Detta beroende på att rapportering av backsvaler till Artportalen i de flesta fall inte gjordes årligen under denna tidsperiod. Där "rapporteringshål" under tidsperioden 2000-2015 uppstått pga.bristande inventering/rapportering, har en bedömning av kolonistorleken gjorts baserad på antalet bohål året innan och efter detta "hål" i rapporteringen. Uppgifterna mellan 2016 – 19 kommer från egen kartläggning. I de fall där fler än en rapport från samma lokal förekommer från samma år/tidsperiod har uppgiften med det största antalet svalor/bohål använts.

Storleksbedömning av backsvalekolonier i Södermanlands län åren 2000-2019

Att försöka beräkna hur många backsvale-par som bebor en koloni är mycket svårt. Förhållandet mellan antal bohål och antal sval-par kan variera stort mellan olika kolonier. I vissa fall är flertalet bohål i en koloni bebodda, andra kolonier, trots ett stort antal nygrävda hål, kan av olika anledningar bli nästan helt övergivna vid tidpunkt för äggläggning.

Antalet bohål i en koloni, speiellt om dessa räknas årligen under en längre tidsperiod, kan dock ge en fingervisning om storleken på kolonin.

I sammanställningen nedan har kolonierna delats upp i fem kategorier;

- Mycket stor..... över 200 bohål.
- Stor:.....50-200 bohål
- Mellanstor.....20-50 bohål
- Liten:.....5-20 bohål
- Mycket liten:.....1-5bohål

	2000-2005	2006-10	2011-15	2016	2017	2018	2019
Mycket stor	1	1	0	1	0	0	0
Stor.....	12	2	4	4	9	5	7
Mellanstor.....	3	5	3	3	0	4	1
Liten.....	3	3	2	3	1	0	1
Mycket liten....	3	1	3	0	0	0	0
Totalt antal kolonier	22	12	12	11	10	9	9

Vad halveringen av täkter med kolonier mellan 2000-05 och 2006-10 beror på vet jag inte. Rapporter till Artportalen blev mindre frekvent efter 2003. (året för den riksomfattande inventeringen av backsvalor) Möjligen dog några av dessa kolonier ut senare, under tidsperioden 2006-10, utan att man rapporterat häckning från täkterna under denna.

Förändringen av koloni-storlek mellan åren 2016 och 2019 beror med stor sannolikhet på att svalorna flyttade runt till olika täkter under dessa år. Husby-gruppen flyttade förmodligen till Larslunds, Hässelby flyttade till Edeby. Svalgruppen i Eskilstuna kommun flyttade runt mellan Kjula, Jäders Betong och bondgruppen intill Jäders. Svalgruppen i Torp flyttade till Ättersta 2019 t.ex.

Två nya täkter med kolonier har tillkommit sedan 2018, Vännervass och Åskedalen. Samtidigt har förmodligen häckning upphört vid Husby och Kjula 2019. Svalor var där och grävde och gjorde besök till hålen, men det verkar inte som om det blev någon häckning i dessa två täkter.

BESKRIVNING AV TÄKTER MED BACKSVALE-KOLONIER I SÖDERMANLANDS LÄN 2019

Kjula grustag. Eskilstuna kommun. Grustaget, som ligger utmed E20 en knapp mil öster om Enköping, drivs av NCC. Här har backsvale-kolonier rapporterats till Artportalen sedan 1976. Grustaget, som breder ut sig både norr och söder om E20, hade förmodligen till en början kolonier i gropan söder om E20 – 2016 räknades 20 hål. Fom. 2017 häckade svalorna i gropan norr om E20 - Kolonistorleken utökades detta år betydligt. Förmodligen flyttade delar av svalgruppen från Jäders Betong/granngården, några kilometer norr ut, ner till Kjula detta år – 2017 räknades 82 hål Kolonistorleken växte ytterligare 2018 till 120 hål.

Täktverksamhet i denna norra del lades ner hösten 2018. Eskilstuna kommun planerar att anlägga ett industri-område i denna del av tälkten. (NCC fortsätter verksamhet i den södra gropan) Vid besök 2019 hade häckväggen eroderat betydligt. Svalorna hade förmodligen varit där och grävt lite, men ingen häckning kunde konstateras. (kolonistorleken i Jäders växte samtidigt i samma storleksordning)

Jäders Betong. Eskilstuna kommun, ligger 8-10 kilometer norr om Kjula-tälkten fågelvägen. Detta är en mindre täkt där sand grävs ur åsen för att tillverka betong plattor o.dyl. Rapport om Backsvalekoloni här finns sedan 2003.

Eftersom detta är en mindre täkt med endast ett fåtal branter som är lämplig för svalorna att kolonisera – som svalorna konkurrerar med täktooperatören om, har svalorna förmodligen inte häckat här varje år sedan dess. 2015 grävdes t.ex häckväggen bort vilket fick till följd att kolonin 2016 flyttade till en sk. "hushållsgrop" hos bonden vars gård – Åsby gård, endast ligger några hundra meter ifrån betongfabriken. Förmodligen flyttade delar av denna sval-grupp vidare ner till Kjula 2017. En mindre grupp svalorna kom tillbaka till Jäders 2018. 2019 räknades 125 bohål i en aktiv koloni med många bobesök.

Jäders täkt-tillstånd går ut detta år och det är osäkert om verksamhet här då kan fortsätta. Detta betyder att sval-kolonin riskerar att försvinna mycket snart.

Åsby gård. Eskilstuna kommun, ligger endast några hundra meter söder om Jäders Betong. När häckväggen hos Jäders grävdes bort 2015 flyttade hela kolonin in i gårdens lilla "bondgrop" – där man tar lite sand då och då för att sanda vägen etc – man hade precis tagit sand under vintern 2016. Detta år räknades 110 hål, 50-80% verkade bebodda. 2017 räknades 80 hål, många gamla och endast 10-20 verkade bebodda. 2018 var svalorna helt borta. De hade förmodligen flyget ner till Kjula. Med tanke på att kolonin hos Jäders är hotad och svalorna från Kjula verkar att ha återvänt hit kan man kanske få svalorna att återvända till denna "bondgrop" Bonden verkar positivt inställd och det finns mycket goda erfarenheter från "bondgropen" vid Edeby Våtmark (se nedan)

Edeby våtmark, Strängnäs kommun, ligger ca. 5km sydöst om Stallarholmen fågelvägen. Vid östra kanten av fågelsjön ligger en liten "bondgrop" som tillhör Räfsnäs Kungsgård. Här tar man då-och-då en skopa sand.

Backsvalehäckning har sporadiskt rapporterats härifrån sedan 1991.

Då jag första gången besökte denna lilla grop – kanske 20 x 15 meter, 2016, såg jag en mycket eroderad sandgrop som kaninerna hade tagit över. Det fanns 5-10 gamla backsvalehål i en kant, varav några besöktes av ett par svalor.

Före återbesök till denna grop 2017 hade två saker inträffat ungefär samtidigt! Jägmästaren på Räfsnäs hade varit förbi gropan och tagit några skopor sand. Utan att ha planerat det, skapade han då samtidigt en mycket lämplig, ny brant som passar backsvalor. Ca. 8-10km nordväst om denna lilla bondgrop, ute på Selaön, ligger ett nedlagt sandtag – Hässelby, som fortfarande höll en stor koloni backsvalor. Nångång hösten 2016 – våren 2017 hade Hässelby-gropan tagits över av ett gäng vilda motorcross snubbar.

Hjulspåren från motorcyklarna ledde tvärs igenom backsvalekolonin när jag besökte Hässelby sommaren 2017. Tydligt var det riktigt maxat att köra rakt in i kolonin för att se vettskrämda svalor fladdra ut ur hålen! Det tog förmodligen inte länge innan svalorna, nästan hela kolonin, flydde ner till

Edeby. Här räknade jag 2017 83 hål – ungeför samma mängd jag räknat i Hässelby 2016. En mycket aktiv koloni.

Jag ringde jägmästaren på Räfsnäs, Jan Andersson, som inte hade en aning om vad hans grävande i gropan hade åstakommit. Vi kom överens om att han skulle fortsätta att gräva lite varje vår innan svalorna anländer. Detta fick önskat resultat. 2018 räknades 120 hål, 2019 hela 175 hål. Bäst av allt; de flesta hålen verkade bebodda.

Svårare än så verkar det inte vara att få till en livskraftig backsvalekoloni, om den ligger på rätt ställe. Här, invid en våtmark.

Hässelby, Strängnäs kommun, på Selaön norr om Stallarholmen är ett nedlagt sandtag där det häckat backsvalor åtminstone sedan 2003. Jag är osäker på när sandtaget lades ner, men när jag besökte sandtaget första gången 2016 verkade sandtaget ha varit nedlagt ett bra tag. Intressant, med tanke på att backsvalor fortfarande fanns kvar en lång tid efter nedläggningen. 2016 fanns en mycket aktiv koloni här. Jag räknade detta år 80 bohål, de flesta bebodda. 2017 hade en motorcross-klubb flyttat in i tälten. Detta fick till följd att kolonin flyttade till Edeby Våtmark när klubben lade ett av cross-spåren rakt igenom kolonin. 15 hål grävdes i en närliggande brant detta år, där åtminstone några fick ungar. 2018-19 fanns inga indikationer på häckning. Några svalor verkar dock ha grävt lite i den ursprungliga häckbranten båda dessa år.

Sättertorp, Strängnäs kommun, även kallad Malmbi i Artportalen, ligger ca. 4 km sydöst om Strängnäs. Här råder en viss tveksamhet om vilken takt rapportörerna hänvisade till. Det ligger nämligen två sandtag ca. 1 km ifrån varandra. "Sättertorp/Finja" är den nordliga delen som ligger precis söder om Malmbi. Längre söderut, vid Grundby, ligger ett nedlagt sandtag som drevs av Jehanders. 2016 fann jag här en övergiven backsvalekoloni från häckning tidigare år. Vid Sättertorp/Finja bedrivs fortfarande täktverksamhet. Här har backsvalekolonier rapporterats sedan 2002. En medelstor koloni – 40 -65 bohål, häckar årligen i Sättertorp/Finja tälten åtminstone sedan 2014.

Äskedalens grus, Katrineholms kommun, vid Björkvik, ca. 20km sydöst om Katrineholm. Denna lilla grustäkt där viss verksamhet verkar fortgå, kom till min vetskap först 2019. Tydligt har backsvalor sporadiskt häckat här åtminstone sedan 2000. Det finns ingen rapporterad häckning härifrån åren 2006-15. Häckning rapporterad 2016, 2017 samt 2019.

Vid besöket juli 2019 (mitt i häcksäsongen) räknades 70 bohål. Det var dock endast ett litet fåtal bobesök under ½ timmes besök. Ett större ras i häckbranten – färsk spår av en hjullastare rakt nedanför kolonin, verkar även ha decimerat kolonin.

(det stora antalet bohål i jämförelse med ett litet fåtal svalor i juli, kan möjligen indikera att det finns en ännu okänd grupp svalor någonstans runt Katrineholm, som gjort ett försök att häcka i gropan men sedan flyttat någonstans)

Larslunds Grustäkt, Nyköping kommun. Tälten ligger söder om väg 52 ett par kilometer syd-syd ost om Stigtomta. Backsvalekolonier från tälten finns rapporterade sedan 2003.

Tälten består av två delar. En nord-östlig del som drevs av Skanska fram till ca. 2012-14 då denna del av tälten lades ner och återställdes. Vid återställandet sparades två fina, höga branter där det fanns backsvalekolonier fram till 2019 då ingen häckning i denna del av tälten konstaterades. Hjulspår av motorcross cyklar rakt igenom den större kolonin talade sitt tydliga språk.

Troligtvis började backsvalorna flytta 2018 till den syd-västliga delen av tälten där Enstaberga cement fortfarande bedriver täktverksamhet. 2019 hade hela populationen flyttat hit, ca 135 bohål med bobesök i de flesta hålen i juli månad. Man kan även misstänka att även backsvalor från den

nedlagda tåkten i Husby, ca. 10-12 km därifrån fågelvägen, anslutit sig till denna grupp med början 2017 – förändringar av kolonistorlekar i båda tåkterna indikerar detta.

Husby grusgrop, Nyköping kommun. Tåkten ägs av Husby Gård. Verksamheten lades ner ca. 2012-15 (sandhögen där den större av de två kolonierna i tåkten häckade grävdes dock bort 2017) Gropen är strategiskt belägen söder om väg 53, 500meter öster om Husby-Oppunda korsningen som leder ner till fågel-lokalen Vadsjön. Från Vadsjön, endast någon kilometer från tåkten fågelvägen, rapporteras stora mängder backsvalor födosöka åtminstone sedan 1994. Kolonin i Husbygropen rapporterades första gången 2003.

När jag första gången besökte gropen 2016 möttes jag av två stora aktiva kolonier – ca. 200 bohål totalt. Ungar och bobesök i många av hålen. Vid besöket 2017 hade sandhögen som den större gruppen koloniserat – ca 150 hål, grävts bort och mycket av väggen där den andra kolonin var belägen hade eroderat av regn. Endast ett mindre antal svalor sågs besöka det 70-tal hål som fanns kvar. Korpen hade dessutom flyttat in i tåkten där den boade. 2018 decimerades kolonin ytterligare och än färre svalor sågs besöka bona. 2019 noterades ett fåtal hål som verkade nygrävda. Även ett par svalor noterades i tåkten vid något tillfälle, men ingen häckning konstaterades.

Fagermon grustäkt, Vingåker kommun. Tåkten ligger ca 8 km nordost om Vingåker. Häckning sedan 1999. Sedan jag första gången besökte tåkten 2016 har två stora kolonier med totalt över 100 hål räknats. 2019 en koloni med 165 hål. Ägarna till tåkten är mycket bekymrade därför att man inte fått nytt täktillstånd och verksamheten ligger nu nere. Kolonin i Fagermon kan vara länets näst största!

Ättersta – Torp grustag, Vingåker kommun. Egentligen två täktooperationer ca 500 meter ifrån varandra i samma täkt med skog emellan. Viss osäkerhet råder vilken av tåkterna som åsytas vid rapportering till Artportalen eftersom det förekommer backsvalehäckning i båda tåkterna. Lillemor Däckfors rapporterade häckning från båda tåkterna första gången 2002.

När jag första gången besökte tåkten 2016 fann jag 2 kolonier i den södra delen, jag tror den kallas "Torp". Här bedrev NCC verksamhet fram tom 2017 då verksamheten lades ner. 125 bohål och mycket aktivitet registrerades 2016, för att sedan minska successivt de två påföljande åren, för att helt upphöra 2019. Detta år registrerade jag för första gången sedan jag började kartläggningen 2016, häckning i Ättersta-delen av tåkten. 125 bohål, samma antal som i Torp 2016.

Ättersta har täktillstånd ytterligare en tid framöver till skillnad från Vingåkers övriga två tåkter med backsvale-kolonier – Fagermon och Weber (se nedan) Detta kan få betydelse vad det gäller backsvalans fortsatta existens i Vingåker.

Weber-Lyttersta, Vingåker kommun. Tåkten ligger några kilometer söder om Vingåker. Backsvale häckning i Lyttersta rapporterades till Artportalen första gången så tidigt som 1960. 2017 fann jag en stor koloni här med ett par hundra hål. Tyvärr rasade stora delar av häckväggen efter ett regn detta år och sedan dess har endast ett mindre antal svalor häckat i sandtaget. Stor osäkerhet råder rörande framtida täktillstånd. F.n. köper Weber sand för sin betong tillverkning från Ättersta tåkten som nämns ovan.

SAMMANFATTNING

Backsvalor verkar sedan länge uteslutande häcka i sand/bergtäkter i Södermanlands län Totalt har det rapporterats åtminstone 22 tåkter med backsvale-kolonier i södermanlands län under tidsperioden 2000-2019. Av dessa 22 tåkter återstår 9 tåkter med backsvalor 2019.

Länets förmodligen talrikaste backsvalekoloni är förvånansvärt nog belägen i en liten sk. "hushållsgrop", invid Edeby våtmark. I ytterligare en sådan "hushållsgrop" grävde svalorna en koloni 2016-17, Åsby gård, invid Jäders betongfabrik. Dessa två "bondgropar" är de enda som rapporterats i

de tre mälare-länen som denna kartläggning behandlat. Häckning i sådana "bondgropar kanske var vanligare i denna del av landet före anstormningen av de stora sandtagen under 1940-50talet.

Noterbart är även att backsvalekolonierna i nedlagda sandtag, speciellt de i Larslund, Hässelby och Husby verkar att ha överlevt längre – över 5 år innan kolonierna dog ut, gämfört med nedlagda sandtag i Stockholms och Uppsala län där detta verkar ha gått fortare - utom i Draget vid Bålsta som fortfarande hyser en stor koloni 5-6 år efter nedläggningen. Förmodligen beror detta på att man här sparat tillräckligt långa och höga branter, så dessa regelbundet kan förnyas genom självräs, innan även dessa slutligen eroderar bort. Koloni-grävande steklar (bivargar t.ex) kan möjligen också bidra till att svalorna lämnar nedlagda sandtag – en förekomst som registrerats i ett flertal nedlagda täkter samtidigt som kolonierna försvinner.

Likt de övriga två länen har ingen nyetablering av kolonier rapporterats under tidsperioden 2000 – 2019 (förmodligen inte heller långt innan dess) Däremot verkar större förflyttningar mellan redan etablerade kolonier i olika täkter ha skett, t.ex under tidsperioden 2016-19. Då registrerades förändringar i kolonistorlekar mellan kolonierna i Husby - Larslunds täkten, Hässelby - Edeby-hushållsgrop, Kjula- Jäders betong- Åsby hushållsgrop samt Torp – Ättersta som antyder att förflyttningar skett mellan kolonierna i dessa täkter. (se redogörelse i beskrivningen av täkter ovan)

Framtiden verkar inte lovande för flertalet av de kvarvarande kolonierna i Södermanland. Endast kolonierna i Edeby hushållsgrop, Sättertorps grustäkt och Ättersta täkten verkar inte vara omedelbart hotade. Framtida utmaningar för kolonierna i övriga täkter ser ut som följer;

Kjula bergtäkt, Eskilstuna kommun. Sannolikt ingen häckning 2019. Norra delen av täkten är nedlagd, den södra delen sysslar mest med bergtäkt. De få sandhögar som finns här grävs snabbt bort. Några till synes nygrävda bohål registrerades 2019 men inga bobsök sågs under 1 timmes besök i juli.

Jäders Betong, Eskilstuna kommun, har inte fått täkttillståndet förnyat. Ett mycket litet sandtag med ett begränsat antal lämpliga häckbranter tillgängliga som dessutom snabbt kommer att erodera bort om täkten läggs ner.

Åskedalens grus, Katrineholms kommun. Här verkar endast svalorna sporadiskt häcka. Kanske detta är beroende på att täktansvariga vid detta lilla sandtag, med ett begränsat antal sandhögar, snabbt gräver bort de väggar som svalorna börjat gräva i. Indikation på detta registrerades 2019.

Hässelby grus, Strängnäs kommun. Nedlagt sandtag som troligtvis inte haft någon häckning sedan 2017. Till synes nygrävda bohål i häckväggen har dock registrerats 2018-19. Inga bobsök sågs.

Husby grus, Nyköpings kommun. Nedlagt sandtag som förmodligen inte hade någon genomförd häckning 2019. Till synes nygrävda bohål i häckväggen registrerades 2019. Inga bobsök sågs.

Fagermon grus, Vingåker kommun. Täkten hyser en av länets två största backsvale-kolonier. Verksamheten ligger nere sedan förra året eftersom täkttillstånd inte förnyats. Om ingenting händer, kommer denna koloni att snabbt dö ut. Endast en lämplig häckbrant kvarstår (det fanns fram tom. 2018 två kolonier i täkten) Denna kvarstående brant kommer snart att erodera bort.

Weber-Lyttersta, Vingåker kommun. Inte heller Weber har fått täkttillståndet förnyat. Kolonin, som är belägen i det nordöstra hörnet av täkten har under de senaste åren varit utsatt för stora självräs (regn) Anledningen är förmodligen att man sågat bort träden och skrapat bort jorden/torven för att frilägga sand i väntan på produktion. Utan detta "tak" av jord och rötter rasar ofta branter, urgröpta av alla backsvalehål, när det regnar kraftigt.

Kolonistorleken har reducerats betydligt sedan 2017. Om verksamheten här läggs ner finns det få möjligheter för svalorna att häcka i täkten.

